

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

MEDISON

מדינת ישראל
משרד החינוך

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת קידושין, דף ע"ח

אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרבא: בשלמא לרבי יהודה, היינו דכתיב "יכיר", אלא לרבנן "יכיר" למה ליה? בצריך הכירא. למה הכירא, לתת לו פי שנים? פשיטא, למה ליה קרא? מונו דאי בעי מיתבא ליה מתנה מי לא יחבי ליה? - בנכסים שנפלו לאחר מיכן.

בשלמא - מילא

למה לי קרא - למה צריך פסוק כדי ללמוד זאת
מגו דאי בעי - מתוך שאילו רצה

הסבר: חכמים אמרו שאדם נאמן להעיד מיהו בנו הבכור, וכך יקבל חלק כפול בירושה. שואלת הגמרא: מה החידוש בכך? הרי אילו רצה, יכול היה לתת לו את הכסף הזה במתנה! ומשיבה: העדות הזו מועילה לנכסים שנפלו לרשות הבן לאחר מותו של האב, שלוקח בהם פי שניים למרות שאביו לא נתן לו אותם בעצמו.

על המפה

פקיעין

פקיעין היא יישוב בגליל העליון, ששמו מוזכר כבר בתקופת המשנה. קהילה יהודית מבודדת התקיימה במקום במשך מאות שנים, עד לתקופה המודרנית. **משה מונטיפיורי וארגונים ציוניים שונים פעלו לחיזוק הקהילה ותושבי המקום**, אולם בשל המצב הביטחוני והכלכלי הידלדל היישוב, ובשנת 1938 נאלצו אחרוני היהודים לעזוב את המקום בעקבות המרד הערבי. לאחר הקמת המדינה הוקמה בסמוך המושבה פקיעין החדשה, ולאורך השנים נעשו ניסיונות לחדש את הנוכחות היהודית בפקיעין, אך רק מעטים מתגוררים שם, ביניהם משפחת זינאתי הוותיקה. במקום נמצא בית כנסת עתיק מתקופת בית שני, והמערה שלפי המסורת הסתתר בה רבי שמעון בר יוחאי.

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 16:13	כניסת שבת: 17:30
יציאת שבת: 17:24	יציאת שבת: 18:31
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 16:29	כניסת שבת: 16:07
יציאת שבת: 17:26	יציאת שבת: 17:24

שנים לייסוד
הדף היומי

100

סדר נשים | מסכת קידושין ע"ז-פ"ב

פרשת וירא | י"ד - כ' בחשוון תשפ"ד (29 לאוקטובר - 4 לנובמבר 2023)

דף ע"ז: טומאת פוהנים

התורה מזכירה את הפוהנים לכל יטמאו למתים, למשל, לכוהן אסור לעבור מעל קבר, ואפילו לבית שיש שם מת אסור לו להיכנס. עם זאת, חשוב לדעת שיש מתים שהפוהנים מצויים להיטמא להם ולעסוק בקבורתם, מתים אלה מכונים **"שבעה קרובים"**, הלא הם: אב ואם, אח ואחות, בן ובת, ואישה. בדף זה לומדים שרק **פוהנים מוזהרים** שלא להיטמא למתים, אבל **נשים פוהנות** מותרות להיטמא למת.

דף ע"ח: האב והשליח

מעשה באב שמנה שליח שיחפש חתן ראוי לבתו. השליח יצא לדרכו ומצא בחור ראוי והגון, ובעל מידות טובות. השליח סיפר לבחור שהוא בא בשליחותו של האב, הבחור הסכים ונערכו קידושין. באופן שהבחור נתן כסף קידושין לשליח והוא קיבל אותם כשליח של האב. והנה, חוזר השליח לעיר ומגלה להפתעתו הרבה כי **הבת התקדשה למישהו אחר**. בזמן שהשליח יצא לדרכו, האב החליט משום מה לקדש את בתו למישהו אחר. מה עושים במקרה שכזה? **בדקים את התאריכים, ומי שקידש ראשון את הבת, הוא בעלה והשני לא עשה ולא כלום, שהרי אי אפשר לקדש אישה מקודשת.**

דף ע"ט: הפרשת תרומות ומעשרות מין שהחמיץ

אל יקב גדול, בו מיצרים כמויות יין גדולות, מדי פעם היה משגיח כשרות מגיע אל המפעל, ומפריש תרומה ומעשרות מחביות יין לפני שמזגו אותו לבקבוקים. בעלי המפעל הורה לפועלים להציב חבית יין ענקית במקום מסוים, כדי שבכל פעם משגיח הכשרות יקח ממנה תרומות ומעשרות. באחת הפעמים משגיח הכשרות הבחין כי היין היוצא מן החבית מקולקל. בדיוק הקרה העלתה כי **היין החמיץ, ובמצב שכזה אי אפשר להפריש חומץ כתרומה ומעשר על יין**. - "האם כל ההפרשות שעשינו מתחילת העונה בטולת?", שאל אחד העובדים. משגיח הכשרות השיב: "מתי בפעם האחרונה בדקתם שהיין בחבית טוב?". - "לפני עשרה ימים", השיב העובד.

"ההלכה קובעת ששלושה ימים לאחר הבדיקה אפשר לסמוך שהיין עדיין טוב. לכן כל מה שהפרשנו בשלושת הימים הראשונים שלאחר הבדיקה, הרי זו הפרשה טובה. אך ההפרשות שעשינו אחר כך מוטלות בספק, שמא היין כבר החמיץ, ולפיכך יש להפריש פעם נוספת."

דף פ': הבצק שספק אם נטמא

מעשה בכוהן שהתגורר בארץ ישראל בתקופת בית המקדש השני. ביום שישי אחד הכינו בני הבית **בצק גדול כדי לאפות ממנו חלות לשבת**. לאחר לישת הבצק, הניחו אותו בקערה כדי שיתפח, ובינתיים נפנו לסידורים אחרים לקראת השבת. כאשר הם חזרו למטבח הם גילו חורים קטנים בבצק. **התברר שהתרנגול יצא מהלול וניקר בתוך העיסה**. הבעיה התעוררה כשאבי הנזכר שבמטבח גם היה כלי שבתוכו משקה טמא, שבכנה הונח בפניה כדי שלא ישתו ממנו.

חברותא

מתפללים

סבא של גיא בן ה-14 מאושפז כבר תקופה ארוכה בבית חולים לאחר ניתוח שעבר, והמשפחה התארגנה לעשות תורות ליד המיטה שלו כדי שלא יהיה לבד. לאחר מספר פעמים שגיא עשה את התורות הוא ביקש שלא לשבץ אותו יותר בתורות אצל סבא, כי המראות והריחות בבית החולים לא נעימים לו וקשה לו עם זה. בקשתו של גיא עוררה דיון משפחתי סוער.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה אמרו שעם כל ההבנה לדבריו של גיא, עכשיו זה זמן שלכולם קשה, ושכולם נושאים בנטל ומשתתפים בתורות. לכן, עם כל הקושי, גיא הוא כבר נער בוגר, ועליו להתגבר ולהשתתף בנטל המשפחתי ולעשות את התורות שלו ליד סבא.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה אמרו שאם גיא אומר שזה קשה לו יש להתחשב בדעתו, ולנסות למצוא פתרון אחר לתורות של גיא. אין טעם שגיא יסבול בכל פעם בתורות שלו.

מה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

★ | מן ההסטוריה

עלילת דמשק

בשנת 1840 התרחשה בדמשק עלילת דם נגד היהודים. בעקבות היעלמותם של נזיר נוצרי ומשרתו המוסלמי, הואשמו היהודים שרצחו אותם כדי להשתמש בדמם לאפיית מצות, ויהודים רבים נחקרו בעינויים קשים כדי לגרום להם להודות בכך. **הפרשה זעזעה את יהודי העולם שהתגייסו לעזרה, ביניהם משפחת רוטשילד ומשה מונטיפיורי, שהשפיע על הסולטאן העות'מאני לצאת נגד עלילת הדם.** בסופו של דבר שוחררו האסירים היהודים שנתורו בחיים, אם כי האישומים נגדם לא בוטלו רשמית. הדי הפרשה המשיכו להתגלגל גם שנים מאוחר יותר.

אסיר יהודי ממתינ למשפטו, ונזיר כפוצ'יני עומד בפתח תא; ציור של מוריץ דניאל אופנהיים, 1851. Moritz Daniel Oppenheim

הצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה

כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

תלמידי התלמוד הישראלי - 'ישיבה תיכונית עמית', שדרות.

המושג השבועי

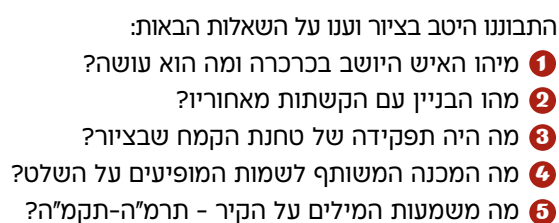
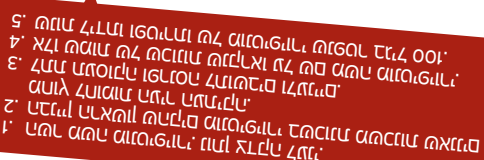
100 שנים לייסוד 'הדף היומי'

מודים דרבנן

תפילת הודאה אותה אומרים בעת חזרת שלוח ציבור, כשהחזן אומר "מודים אנחנו לך". בברכה זו מודים לה' על החיים שניתנו לנו ועל הזכות לקיים מצוות ולהתקרב אליו. ברכה זו מסתיימת ללא אזכור שם ה', במילים: "ברוך אל הודאות".

1. שכונה בירושלים.
2. נוסדה בשנת 1860.
3. נבנתה ביוזמת משה מונטיפיורי.
4. הכסף להקמת השכונה היה מתרומתו של הנדבן האמריקאי יהודה טורא (1854-1775), שתרם כסף רב למען ירושלים, שכונותיה וענייה.
5. השכונה ממוקמת מעל ברכת הסולטן מול הר ציון.

החלטת "אמנת האזרחים".

דבר תורה

הקב"ה מתגלה אל אברהם בתחילת הפרשה, ובא "לבקר" בחוליו עקב ברית המילה אותה הוא עשה. מעניין לראות שהתורה לא אומרת או מספרת מה היה באותה התגלות - לא היה שם דו שיח בין אברהם לקב"ה, אפילו לא קצר. הפסוקים מתארים מפגש, התגלות, ללא כל תוכן: "וירא אליו אלוקים... והוא יושב בפתח האוהל כחום היום".

אך האמת היא שלא צריך שום שיח, כי כשאדם חולה או בודד כל מה שהוא צריך שפשוט מישו יהיה איתו, לצידו, בלי הרבה דיבורים. עצם המפגש מעביר את המסר כי אני איתך כאשר אתה נמצא, וזוהי נקודת החוזק הגדולה ביותר שאפשר להעביר לאדם חולה או לזכה הזקוק לעזרה.

חידה!

למדנו את דברי רבי נהוראי על חשיבות לימוד התורה לילדים. השלימו את הפסוקים הבאים הקשורים לתורה:

1. "טוב לי תורת פיך מאלפי

_____."

2. "מה אהבתי תורתך, כל היום היא

_____."

3. "תורת ה' משיבת נפש

_____."

4. "תורה ציווה לנו

_____ , מורשה קהילת יעקב."

(ט"ה ט"ז אלול, ה'תשס"ו, י"ג אלול, ה'תשס"ז)

שאלות השבוע??

1. מתי מותר לכוהנים להיטמא למת?
2. מדוע קורבן אשם תלוי גרם לרבי עקיבא לבכות?
3. איפה יש "ארבעה אבות" ולא שלושה אבות?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.*פיקוד רואה חשבון

דף פ"א: מתי בכה רבי עקיבא?

כאשר רבי עקיבא היה לומד פסוק מסוים הוא היה בוכה.

איזה פסוק, ומדוע בכה? התורה קובעת כי יהודי שמסתפק אם הוא עשה עברה, חייב להקריב קורבן "אשם תלוי". למשל, אדם אכל בשר, ולאחר מכן הוא מסתפק אם היה זה בשר כשר או חלב - עליו להקריב קורבן "אשם תלוי". אשם תלוי, מלשון שהאשמה שלו תלויה ואינה ידועה.

כאשר רבי עקיבא היה מגיע לפסוק זה היה בוכה, באומרו: **אם מי שגלים ספק אם הוא עבר עברה - חייבה אותו התורה להביא קורבן אשם תלוי, ואמרה עליו שיש לו עוון והוא זקוק לכפרה, על אחת כמה וכמה שמי שעבר עברה בודאי גדול עונו והוא זקוק לכפרה.**

דף פ"ב: חשיבות לימוד התורה

דף זה הוא הדף האחרון של מסכת קידושין, וגם של סדר נשים, שהוא הסדר השלישי מששת סדרי המשנה.

בדף זה אומר רבי נהוראי שאחד הדברים החשובים ביותר שהאב צריך ללמד את בנו זה תורה, מפני שכל מקצוע אחר שהאב ילמד את בנו, אינו עוזר לבן אלא בעולם הזה, שהוא יכול להתפרנס ממנו, אך לימוד התורה מצדו את הבן גם בעולם הבא וגם בעולם הזה, כי לומדי התורה זוכים לקבל את שכרם גם בעולם הזה.

מסיימים מסכת קידושין מתחילים מסכת בבא קמא!

מסכת בבא קמא

דף ב': מסכת בבא קמא

מסכת בבא קמא היא הראשונה בסדר זיקין. סדר זיקין הוא הסדר הרביעי מבין ששת סדרי המשנה, ורובו עוסק בהלכות ממון שבין אדם לחברו.

מסכת בבא קמא עוסקת בדיני מזיק. היא מפרטת את כל ההלכות והדינים הנוגעים למקרה שאדם עשה נזק לממון של חברו, או בגופו של חברו, ולמקרה שממון של אדם עשה נזק לגוף של אדם אחר או לממון של אדם אחר. במהלך המסכת לומדים באילו מקרים המזיק חייב ובאילו מקרים הוא פטור.

הפרק הראשון של מסכת בבא קמא הוא פרק "ארבעה אבות זיקין". כך פותחת המשנה הראשונה של המסכת המפרטת שישנם ארבעה סוגים שונים של נזקים, עליהם נלמד במהלך הפרק.